

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen vuonna 2025

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.03.2026
1340/00.01.02.02/2026

Valmistelija

Ympäristöterveyspäällikkö Noora Hinkka, noora.hinkka@salo.fi, 02 778 4601

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi tammikuussa 2025 ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman uudelle ohjelmakaudelle 2025–2028. Valvontasuunnitelman vuotuinen toteutuminen tulee arvioida ja käsitellä lautakunnassa. Valvontasuunnitelman toteuma-arvioinnit toimitetaan ja raportoidaan Ruokavirastoon sekä Lupa- ja valvontavirastoon.

Arvioinnissa tulee kuvata mm. toteutuneiden suunnitelman mukaisten tarkastusten ja muiden tarkastusten määrät toimintatyypeittäin, hyväksymispäätösten, käsiteltyjen ilmoitusten ja myönnettyjen lupien määrät, tiedot kertyneistä maksutuloista sekä arvioida yleisesti valvontasuunnitelman toteutumista ja voimavarojen riittävyyttä. Jos toteuma eroaa merkittävästi suunnitelmasta, pyritään selvittämään syyt suunnitelman poikkeamiselle.

Elintarvikevalvontasuunnitelman toteutuminen

Vuoden 2025 valvontasuunnitelman mukainen elintarvikehuoneistoissa valvottavien toimintojen kokonaismäärä oli 611 (Salo/Somero 511/100, vuonna 2024 594: 485/109) ja niihin oli suunniteltu tehtävän 274 tarkastusta (220/54, vuonna 2024 300: 237/63). Elintarvikehuoneistoihin tehtyjen suunnitelmallisten tarkastusten toteuma vuonna 2025 oli 242 (208/34) vastaten 88 % (v. 2024: 82 %) tavoitteesta.

Elintarvikevalvonnassa tarkastukset ovat pääsääntöisesti suunnitelmallisia. Vuonna 2025 tehtiin lisäksi 21 seurantatarkastusta kohteisiin, joille oli annettu määräaika korjausten suorittamiseksi sekä 11 valvontasuunnitelman ulkopuolista tarkastusta. Ulkopuolisia tarkastuksia tehdään esim. asiakasvalitusten yhteydessä tai säädösten vastaisesta toiminnasta tehdyn ilmoituksen perusteella. Myös joissakin tapauksissa ennen toiminnan aloitusta voidaan tiloihin tehdä tarkastuskäynti tilojen sopivuuden arvioimiseksi suunniteltuun toimintaan. Uusia elintarvikehuoneistoilmoituksia tehtiin 69 kpl (Salo/Somero 60/9, vuonna 2024 68: 54/14). Uusi ilmoitus tehdään myös toimijanvaihdon yhteydessä. Lisäksi käsiteltiin yksi Salon alueella sijaitsevan elintarvikealan hyväksymishakemus. Elintarvikehuoneistojen lopetusilmoituksia käsiteltiin 57 kpl (47/10).

Lähes kaikki tarkastukset mukaan lukien seurantatarkastukset olivat ns. Oiva-tarkastuksia. Tarkastuskäynneistä osa tehtiin asiakirjatarkastuksina. Lisäksi valvontaa tehtiin myös tapahtumissa, joihin saapui muiden alueiden liikkuvia elintarvikehuoneistotoimijoita: Salon Kansainväliset suurmarkkinat, Somerniemen kesätori, Salon herättäjäjuhlat, Street Food Siesta Salo, Salo Friends and Music Festival ja Salon syysmarkkinat.

Oiva-tarkastusten kokonaisarvosanat jakautuivat seuraavasti (suluissa koko maan keskiarvot):

- oivallinen A 54,3 % (46,3 %)
- hyvä B 38,8 % (36,3 %)
- korjattavaa C 7,0 % (16,4 %)
- huono D 0 % (1,0 %)

Oiva-arvioiden tuloksemme eroavat jonkin verran koko maan keskiarvosta. Yleisin toimijalle annettu arvosana Salon elintarvikevalvonnassa vuonna 2025 oli oivallinen eli A, joka oli myös valtakunnallisesti yleisin arvosana. Toisaalta Salon elintarvikevalvonnassa toimijoille oli annettu korjattavaa eli C arvosanaa 9 prosenttiyksikköä keskimääräistä tasoa vähemmän. Ohjausta ja neuvontaa annettiin, jos toiminnassa havaittiin pientä huomautettavaa, mutta puutoksen ei katsottu heikentävän elintarviketurvallisuutta tai johtavan kuluttajaa harhaan. Korjattavaa - arvosana johti kehotukseen korjata puute määräaikaan mennessä. Korjaukset tarkistettiin seuraavan suunnitelmallisen tarkastuskäynnin yhteydessä tai erillisellä uusintatarkastuksella. Hallinnollisiin pakkokeinoin (kuuleminen, määräys) ryhdyttiin vuoden aikana yhden elintarviketoimijan kanssa.

Elintarvikkeiden lämpötilojen hallinta oli valtakunnallisena painopisteenä ja sitä valvottiin pääsääntöisesti kaikilla tarkastuskäynneillä. Toisena painopisteenä oli valvontaviranomaisen hallinnollisen osaamisen vahvistaminen. Kaikki valvojat osallistuivat aktiivisesti Ruokaviraston järjestämiin koulutuksiin ja verkostotapaamisiin.

Valvontayksikön omana painopisteenä oli alkutuotannon valvontakohteiden tietojen päivittäminen Ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmä VATlin ja alkutuotannon suunnitelmallisen valvonnan toteuttaminen riskiluokitusohjeen mukaisesti. Suunnitelluista maidontuotannon (11 kpl) ja munantuotannon (10 kpl) tarkastuksista toteutuivat kaikki. Kasvisten alkutuotantotiloja tarkastettiin pääsääntöisesti torjunta-ainejäämiin liittyvien näytteenottojen yhteydessä ja tietoja päivitettiin VATlin näytteenotto- ja tarkastuskäyntien yhteydessä.

Viranomaisnäytteitä valvontakohteiden omavalvontajärjestelmän toimivuuden todentamiseksi otettiin suunnitelman mukaisesti yhteensä 23 kpl. Näytteitä otettiin sekä tuotteista että tuotantoympäristöstä ja pääasiassa patogeeninäytteitä. Lisäksi otettiin kaikki Ruokaviraston koordinoimiin elintarvikkeiden vierasaineiden (esim. raskasmetallit, dioksiinit, PAH-yhdisteet, hometoksiinit) ja jäämien (esim. eläinlääke- ja torjunta-ainejäämät) valvontaohjelmiin liittyvät näytteet, joita oli yhteensä 9 kpl.

Helmikuussa 2025 elintarvikevalvontaa työllisti kahden viikon ajan norovirusepidemian selvittely.

Salon elintarvikevalvonta teki Yrityssalon kanssa yhteistyötä osallistumalla keväällä ja syksyllä järjestettyyn, ulkomaalaistaustaisille suunnattuun tilaisuuteen "How to start a food business". Maaliskuussa elintarviketarkastaja kutsuttiin pitämään pienimuotoinen hygienialuento Somerolla Häntälän kyläyhdistyksen jäsenille, jotka aloittivat kesäkahvilatoimintaa.

Elintarvikevalvonnasta kertyi perusmaksutuloa 66 150 € (2024: 64 500 €), tarkastusmaksuja 45 863 €, (42 159 €) ja elintarvikehuoneistojen ilmoitusten käsittelymaksuja 10 350 € (9 230 €). Toiminnan lopettamiseen liittyviä maksuja kerättiin 2775 €. Elintarvikevalvonnasta kertyneet tulot vuonna 2025 olivat yhteensä 125 138 € (115 889 €).

Terveydensuojelun valvontasuunnitelman toteutuminen

Terveydensuojelulain mukaisia suunnitelmallisen valvonnan kohteita vuonna 2025 oli yhteensä 494 (Salo/Somero 396/98, vuonna 2024 424: 339/85), ja niihin oli suunniteltu tehtävän 212 tarkastusta (2024 165: 133/32). Valvontakohteen tarkastustiheys määräytyy riskinarvioinnin perusteella ja kohteet tarkastetaan riskiluokan mukaan kerran vuodesta

viiden vuoden välein. Tarkastusmäärät eivät siten jakaudu vuosittain täysin tasaisesti.

Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 141 kpl (112/29), toteumaprosentti oli siten 67 % (2024: 76 %). Lisäksi tehtiin 18 seurantatarkastusta kohteisiin, joille oli annettu korjauskehoitus. Tekemättömät valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset kohdistuivat erityisesti majoitushuoneistojen, kauneushoitoloiden, yleisten liikuntatilojen ja oppilaitosten valvontaan.

Terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa iso osuus vuosittaisista tarkastuksista muodostuu valvontasuunnitelman ulkopuolisista tarkastuskäynneistä. Niitä tehtiin 42 (2024: 54) ja ne kohdistuivat pääasiassa terveyshaittaepäilyihin, kuten sisäilmaongelmiin, siivottomuuteen, meluun ja tuhoeläimiin. Hallinnollisia pakkokeinoja käytettiin 12 kertaa (kuuleminen, päätös). Terveydensuojeluvalvontaa työllistivät myös erilaiset lausunnot ja muut selvitykset. Lausuntoja annettiin yhteensä 19 kpl. Neuvontayhteydenottoja kirjattiin vuoden aikana 61 kpl (2024: 118). Esim. sisäilmaan, talousvesiasioihin tai haittaeläimiin liittyvään neuvontaan ja ohjaukseen kului paljon tilastoissa näkymätöntä työaikaa.

Viranomaisnäytteet talous-, uima- ja uima-allasvedestä otettiin valvontasuunnitelman mukaisesti. Talousveden viranomaisnäytteet täyttivät laatuvaatimukset ja -tavoitteet 99,5-prosenttisesti vuonna 2025 sekä Salon että Someron vesilaitoksilla. Kaikki yleiset uimarannat luokiteltiin uimavesinäytteiden perusteella laadultaan erinomaisiksi.

Terveydensuojelun valtakunnalliset painopisteet (omavalvonnan tukeminen ja viranomaisyhteistyö) toteutuivat valvonnassa. Vesilaitoksien ja vesiosuuskuntien ohjaus riskienhallintasuunnitelman ja valvontatutkimusohjelman laadinnassa uuden talousvesiasetuksen vaatimusten mukaiseksi vei runsaasti aikaa terveysvalvonnalta. Kaupungin sisäilmatyöryhmien kokouksia, joihin terveystarkastaja osallistui asiantuntijana, pidettiin vuoden aikana 28 kertaa. Terveyshaittaepäilyjä selvitettiin paljon myös yhteistyössä rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja paloviranomaisten kanssa.

Valvontatyössä on havaittu, että erityisesti majoitustiloista tehtyjen terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten ilmoitusten osalta on puutteita. Valvontayksikön omana painopistetavoitteena oli saattaa kaikki majoitushuoneistot valvonnan piiriin. Työ aloitettiin vuonna 2023 ja sitä jatkettiin myös vuosina 2024–2025.

Valvontayksikön omana projektina toteutettiin ensisijaisten tilojen vesilaitteistojen Legionella-bakteeripitoisuuksien selvittäminen riskikohteissa. Projektin myötä löytyi toimenpiderajat ylittäviä määriä Legionellaa, mikä johti kohteissa tehostettuihin puhdistustoimenpiteisiin ja työllisti myös terveysvalvontaa usean viikon ajan.

Vuonna 2025 yksikössä käsiteltiin uusia terveydensuojelulain 13 §:n mukaisia ilmoituksia/hakemuksia 24 kpl (Salon/Somero 21/3, 2024 63: 49/14). Lopetusilmoituksia käsiteltiin 14 kpl.

Terveydensuojelulain mukaisia perusmaksutuloja saatiin 27 600 € (2024: 27 300 €). Suunnitelmallisista tarkastuksista kertyi tuloja 21 953 € (2024: 31 109 €) ja ilmoitusten/hakemusten käsittelystä 2 700 € (8 450 €). Lisäksi perittiin näytteenottomaksuja 13 362 € (10 985 €). Terveydensuojelulain mukaisen valvonnan tulot vuonna 2025 olivat yhteensä 65 615 € (77 844 €).

Tupakkalain ja nikotiinikorvausvalmisteiden valvonnan toteutuminen

Tupakkalaki koskee tupakkatuotteiden lisäksi mm. sähkösavukkeita sekä niissä käytettäviä nesteitä. Lakimuutoksen myötä savuttomat nikotiinituotteet tulivat tupakkalain ja siten terveysturvallisuuden piiriin elokuusta 2025 alkaen. Samassa yhteydessä ympäristöterveydenhuollon tupakkavalvonnan maksutaksaa päivitettiin. Lakimuutoksesta johtuen keskusviranomaisen järjesti useita koulutustilaisuuksia valvontaa tekeville viranhaltijoille ja toimijoiden ohjauksen ja neuvonnan tarve kunnassa kasvoi.

Tupakkalain mukaiset valvontakohteet ovat pääasiassa vähittäismyyntipaikoissa. Lisäksi valvontakohteita ovat tupakointitilalliset ravintolat ja tupakkatuotteiden tukkumyyntipaikat. Tupakkalain mukaista valvontaa tehtiin pääasiassa elintarvikevalvonnan yhteydessä. Terveysturvallisuuslain mukaisissa tarkastuskohteissa, kuten päiväkodeissa, oppilaitoksissa ja yleisillä uimarannoilla, havainnointiin tarkastus- ja näytteenottokäyntien yhteydessä myös tupakkalain mukaisten tupakointikieltojen noudattamista.

Tupakkalain mukaisia valvontakohteita vuonna 2025 oli yhteensä 71 (58/13, vuonna 2024 70: 57/13). Valvontasuunnitelmassa niihin oli suunniteltu tehtävän 37 tarkastusta. Tarkastusten toteuma oli 30 vastaten 81 % (2024: 110 %) tavoitteesta. Lisäksi tehtiin 6 uusintatarkastusta.

Valvonnassa huomioitiin valtakunnallisessa tupakkavalvontaohjelmassa esitetyt painopisteet: savuttomien nikotiinituotteiden tuotevalvonta, jäljitettävyyden, etämyynnin ja markkinoinnin valvonta sekä ehkäisevä päihdetyö. Yhteistyötä Salon kaupungin ehkäisevän päihde- ja mielenterveyshuollon koordinaattorin kanssa jatkettiin.

Lääkelain mukaisia nikotiinikorvausvalmisteiden myyntipaikkoja oli 36 kpl (Salo/Somero 30/6, vuonna 2024 37: 31/6) ja niiden valvonta hoidetaan tupakan myynnin valvonnan yhteydessä. Suunnitelluista 20 tarkastuksesta tehtiin 15 tarkastusta, toteuma 75 % (v. 2024: 89 %).

Tupakka- ja nikotiinikorvausvalmisteiden vuosimaksuja perittiin 93 300 €, joista tupakan osuus 87 800 € ja nikotiinin 5 500 € (vuonna 2024 yhteensä 47 960 €). Vuonna 2025 tehtiin 12 kpl (2024: 6 kpl) tupakkatuotteiden ja 2 kpl (3 kpl) nikotiinikorvausvalmisteiden vähittäismyyntipäätöstä ja lisäksi laajennuksia 43 kpl. Myynnin lopettamisesta ilmoitti 11 kohdetta. Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä kertyi tuloina yhteensä 10 500 € (2024: 2 800 €). Yhteensä tupakka- ja lääkelain mukaiset tulot vuonna 2025 olivat 103 800 € (50 760 €).

Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman toteutuminen

Eläinlääkäripalveluiden toteutuminen:

Salon ja Someron yhteistoiminta-alueella on viisi praktikkoeläinlääkärin virkaa ja vastaanotot kolmessa eri toimipisteessä. Vuonna 2025 Perniön virka oli täyttämättä eikä Perniön vastaanotto ollut käytössä. Eläinlääkäripulasta johtuen sijaisten saaminen erityisesti lomakaudelle oli hankalaa, mistä aiheutui henkilöstön kuormitusta ja ylimääräistä järjestelytyötä. Kaikki kaupungineläinlääkäreiden tuotantoeläinten terveydenhuoltosopimuskäynnit pystyttiin kuitenkin hoitamaan sekä tarjoamaan kiireellinen eläinlääkäriapu. Alueella on myös hyvin tarjolla yksityisiä eläinlääkäripalveluja.

Kaupungineläinlääkäreiden virka-aikana hoitamista potilaista 84 % muodostui pieneläinkäynneistä vastaanotolla ja 16 % tiloille tehtävistä käynneistä (vuonna 2024 85 ja 15 % vastaavasti). Pieneläinkäyntejä

vastaanotoilla oli 3896 (2024: 4192). Asiakkaista 61 % oli salolaisia, 33 % somerolaisia ja 6 % muista kunnista.

Eläinlääkärit tekivät tilakäyntejä virka-aikana yhteensä 635 (2024: 597) ja päivystysaikana 131 (2024: 170). Vuoden 2025 tilakäynneistä 303 (48 %) oli kunnaneläinlääkäreiden tekemiä terveydenhuoltokäyntejä tiloille, joiden kanssa heillä oli terveydenhuoltosopimus. Terveydenhuoltosopimustiloista 17 sijaitsi Salossa ja 43 Somerolla. Terveydenhuoltosopimuksia tehdään erityisesti sika- ja nautatiloille. Eläintiloille tehdyistä kaikista käynneistä 42 % tehtiin Salon alueelle, 49 % Somerolle ja 9 % muihin kuntiin.

Hyötyeläinpäivystys hoidetaan yhteistyössä Liedon eläinlääkintähuollon kanssa. Päivystysalue koostuu kahdesta toiminta-alueesta, ns. eteläisestä ja pohjoisesta alueesta, joissa molemmissa on yksi päivystäjä. Eteläiseen alueeseen kuuluvat Salon ja Someron lisäksi Paimio, Sauvo ja Kemiönsaari. Tarvittaessa eteläisen ja pohjoisen alueen päivystäjä ovat velvolliset tekemään yhteistyötä, jotta palvelu voidaan tarjota asiakkaille riittävän nopeasti. Päivystyskäynneistä kohdistui 79 % Salon ja Someron alueelle ja 21 % Liedon valvontayksikön alueelle. Salossa ja Somerolla on käytössä käyntimaksu- ja matkasubventio hyötyeläinkäynneille. Subventioita maksettiin viime vuonna 4926 euroa (v. 2024: 6 060 euroa).

Lounais-Suomen alueen pieneläinpäivystyspalveluiden hankintasopimuksen kilpailutus oli avoinna kesällä 2024, sillä voimassa ollut sopimus yksityisen palveluntarjoajan kanssa oli päättymässä. Kilpailutuksen voitti uusi toimija, Papuvet Oy, mutta sopimus tehtiin väliaikaiseksi markkinaoikeuskäsittelyn ajaksi. Väliaikainen sopimus sai jatkoa hankintapäätöksen edettyä korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyyn vuoden 2025 aikana. Oikeuden päätöstä odotetaan vuoden 2026 kuluessa.

Papuvet Oy:n päivystyksessä kävi vuoden 2025 aikana yhteensä 405 (vuonna 2024: 651) salolaista ja somerolaista pieneläintä. Salon ja Someron alueelta tulevien käyntien osuus oli kuukausittain 7–11 % Varsinais-Suomen kaikista pieneläinpäivystysasiakkaista.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta:

Eläinten terveyden- ja hyvinvoinnin valvontatehtävät ovat valtion korvaamia, kunnalle määrättyjä tehtäviä. Valvonnan päävastuu on valvontaeläinlääkäreillä. Muut kaupungineläinlääkärit osallistuvat valvontaan tarvittaessa, esim. poissaolojen aikana tai avustavat tarvittaessa valvontaeläinlääkäriä käynneillä. Epäilyyn perustuvat tarkastuskäynnit tehdään pääsääntöisesti aina työparin kanssa ja tarvittaessa käynnille pyydetään poliisi suojaamaan tarkastuksen sujumista.

Maaliskuussa 2025 kaupungin molempiin valvontaeläinlääkäriin virkoihin käynnistettiin rekrytointi, mutta se johti vain toisen valvontaeläinlääkäriin viran täyttöön. Uuden rekrytointikierroksen kautta toinenkin virka saatiin täytettyä syyskuusta alkaen. Myöhemmin syksyllä jouduttiin kuitenkin käynnistämään vielä kolmas rekrytointikierros.

Valvontaeläinlääkäriin sijaisia saatiin melko hyvin pitkin vuotta, joten akuutit valvontatehtävät onnistuttiin hoitamaan läpi vuoden huolimatta tiuhoista henkilövaihdoksista. Sen sijaan ongelmia muodostui tiedolliseen jatkumoon. Niinpä valvontaeläinlääkärien laatutyö aloitettiin syksyllä 2025 yhtenäistämällä toimintamalleja mm. laatimalla mallilomakepohjia sekä prosessivuokaaviot yleisimpiin valvontatapahtumiin. Lisäksi yksikkö liittyi virkaeläinlääkäreille kehitettävän tiedonhallinta- ja raportointiohjelman pilotointiryhmään, sillä valvontaeläinlääkäreillä ei ole ollut käytössä heidän tarpeisiinsa räätälöityä keskitettyä tiedonhallintajärjestelmää.

Vuonna 2025 tehtiin yhteensä 325 valvontakäyntiä (2024: 226), joista 64:ssä kohdetta ei tavoitettu. Käynneistä 65 % (2024 90 %) kohdistui pieneläimiin. Toteutuneista tarkastuksista uusintatarkastuksia oli 45 (2024: 46). Yleisimpiä valvontakäynnin syitä olivat epäilyyn perustuvat eläinsuojelutarkastukset, eläintautilain mukaiset tarkastukset sekä koirarekisterivalvonta.

Ilmoituksenvaraisen toiminnan suunnitelluista tarkastuksista tehtiin talleihin 2/22 kpl, eläinkauppoihin 0/1 kpl, eläinhoitoloihin 1/8 kpl, kenneleihin 4/4 kpl, riistanhoitotarhoihin 0/2 kpl ja sivutuotepolttolaitoksiin 2/2 kpl. Suunnitelmallisen valvonnan toteuma näiden osalta oli siten 23 % (vuonna 2024 3 %). Eläintautilain mukaiset salmonellavalvontakäynnit (30 kpl) sekä muut tautivalvontaan liittyvät suunnitelmalliset viranomaistehtävät, kuten lintuinfluenssanäytteenotto (12 kpl), hoidettiin Ruokaviraston laatiman suunnitelman mukaisesti.

Eläinten hyvinvointilain (97, 98 §) mukaisiin kiireellisiin toimenpiteisiin, kuten eläimen hoidon järjestämiseen muualla, lopettamiseen tai eläinten lähettämiseen teuraaksi, ryhdyttiin 8 kertaa (2024: 30). Eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi annettiin määräyksiä (93 §) tai kieltoja (95 §) 22 kertaa (2024: 56).

Laatutyö ympäristöterveydenhuollossa

Terveysvalvonnassa on käytössä laatujärjestelmä. Laatutyön suunnittelusta ja kehittämisestä vastaa yksikön oma kolmen hengen laatutiimi. Syksyllä 2025 laatutyö aloitettiin myös eläinlääkintähuollon valvonnan puolella.

Laatujärjestelmän avulla pyritään yhdenmukaiseen valvontakäytäntöön, valvonnan tulosten raportoinnin ja dokumentoinnin selkeyteen ja ajanmukaiseen tasoon. Laatujärjestelmä takaa myös erilaisten mittaustulosten luotettavuuden ja toistettavuuden. Johdon katselmus pidetään vuosittain helmikuussa.

Vuonna 2025 terveystarkastuksessa tehtiin kaksi sisäistä auditointia sekä osallistuttiin yhteen interkalibrointiin. Marraskuussa EnviroVet Oy teki ulkoisen auditoinnin, joka kohdistui terveystarkastuksen prosesseihin. Auditoinnilta ei kirjattu poikkeamia. EnviroVetin ISO 9001 pääauditoija kirjasi auditointiraportille joitakin kehitysideoita, joiden työstäminen valvontayksikön toimintaan soveltuvaksi on aloitettu.

Yhteenveto

Uuden hygieenikkoeläinlääkärin viran myötä elintarvikevalvonnan resurssit vahvistuivat ja tehtävien jako selkeytyi. Muutos näkyi erityisesti alkutuotannon valvonnan osalta, joka toteutui täysimääräisesti.

Terveystarkastus kärsi koko vuoden resurssivajeesta ja tämä näkyi kaikkien terveystarkastajien työkuormassa. Terveystarkastuksessa iso osuus vuosittaisista tarkastuksista muodostuu valvontasuunnitelman ulkopuolisista käynneistä, mikä vaikeuttaa suunnitelmallisen valvonnan toteuttamista. Lisäksi terveystarkastusvalvontaa työllistivät lausunnot ja muut selvitykset, ja esim. sisäilmaan ja haittaeläimiin liittyvään neuvontaan ja ohjaukseen kului paljon tilastoissa näkymätöntä työaikaa. Talousvesipuolella raskas lainsäädännön uudistus työllisti sekä lisääntyneen neuvonnan ja ohjauksen tarpeen takia, että riskienhallintasuunnitelmien päivitysten kautta.

Tupakkalain merkittävä muutos kesken vuotta vei aikaa suunnitelmalliselta valvonnalta, kun tarve kouluttautua ja käsitellä toimijoiden muutosilmoituksia lisääntyi. Samalla tupakkavalvonnan maksutuotot

kasvoivat merkittävästi savuttomien nikotiinituotteiden tultua terveysvalvonnan piiriin.

Eläinlääkintähuollon rekryointivaikeudet kuormittivat yksikköä runsaasti. Lakisääteisistä valvonta- ja päivystysvelvollisuuksista oli kuitenkin pidettävä kiinni, joten esihenkilön aikaa kului työn uudelleenorganisointiin ja sijaisten hankintaan. Kaikki kaupungineläinlääkäreiden tuotantoeläinten terveydenhuoltosopimuskäynnit pystyttiin kuitenkin hoitamaan sekä tarjoamaan kiireellinen eläinlääkäriapu myös loma-aikoina.

Valvontaeläinlääkärien toistuvien henkilövaihdoksien havaittiin heikentävän tiedollista jatkumoa merkittävästi, mihin reagoitiin laatutyön jalkauttamisella eläinlääkintähuoltoon. Uuden hygieenikkoeläinlääkäri viran myötä laatutiimiin saatiin eläinlääkintähuollon osaamista. Terveysvalvonnan vahva laatutyö jatkui läpi koko vuoden.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontakäyntien määrä kasvoi voimakkaasti edellisvuoteen verrattuna. Vaikka valvontaeläinlääkäri virkojen rekryointikierroksia jouduttiin järjestämään vuoden aikana kolmesti, olivat molemmat virat täytettyinä suurimman osan vuotta onnistuneiden sijaisjärjestelyiden turvin. Tiukat henkilövaihdokset heijastuivat kuitenkin ilmoituksenvaraisten toiminnan suunnitelmallisen valvonnan heikkoon toteumaan, joskin kasvua oli siinä 20 prosenttiyksikköä vuoteen 2024 verrattuna.

Ympäristöterveydenhuollon kaikki viranomaisnäytteet ja valvontaohjelmien mukaiset näytteet otettiin vuoden 2025 aikana.

Esittelijä

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyy selvityksen ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisesta vuonna 2025.

Päätös

Tiedoksianto

Ympäristöterveyspäällikkö
Someron kaupunki